

0.0.1 cūḷavedallasuttaṃ (excerpt)

21. kati panayye vedanāti? tisso kho imā āvuso visākha vedanā: sukhā vedanā, dukkhā vedanā, adukkhamasukhā vedanāti.

22. katamā panayye sukhā vedanā, katamā dukkhā vedanā, katamā adukkhamasukhā vedanāti?. yaṃ kho āvuso visākha kāyikaṃ vā cetasikaṃ vā sukhaṃ sāttaṃ vedayitaṃ, ayaṃ sukhā vedanā. yaṃ kho āvuso visākha kāyikaṃ vā cetasikaṃ vā dukkhaṃ asāttaṃ vedayitaṃ, ayaṃ dukkhā vedanā. yaṃ kho āvuso visākha kāyikaṃ vā cetasikaṃ vā nevasāttaṃ nāsāttaṃ vedayitaṃ, ayaṃ adukkhamasukhā vedanāti.

23. sukhā panayye vedanā kiṃsukhā, kiṃdukkhā? dukkhā vedanā kiṃdukkhā kiṃsukhā? adukkhamasukhā vedanā kiṃsukhā kiṃdukkhāti?. sukhā kho āvuso visākha vedanā t̐hitisukhā vipariṇāmadukkhā, dukkhā vedanā t̐hitidukkhā vipariṇāmasukhā, adukkhamasukhā vedanā ñāṇasukhā aññānadukkhāti.

24. sukhāya panayye vedanāya kiṃ anusayo anuseti? dukkhāya vedanāya kiṃ anusayo anuseti? adukkhamasukhāya vedanāya kiṃ anusayo anuseti? sukhāya kho āvuso visākha vedanāya rāgānusayo anuseti. dukkhāya vedanāya paṭighānusayo anuseti. adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo anuseti.

25. sabbāya nu kho ayye sukhāya vedanāya rāgānusayo anuseti? sabbāya dukkhāya vedanāya paṭighānusayo anuseti? sabbāya adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo anusetīti? na kho āvuso visākha sabbāya sukhāya vedanāya rāgānusayo anuseti. na sabbāya dukkhāya vedanāya paṭighānusayo anuseti. na sabbāya adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo anusetīti,

26. sukhāya panayye vedanāya kiṃ pahātabbaṃ? dukkhāya vedanāya kiṃ pahātabbaṃ? adukkhamasukhāya vedanāya kiṃ pahātabba'nti? sukhāya kho āvuso visākha vedanāya rāgānusayo pahātabbo. dukkhāya vedanāya paṭighānusayo pahātabbo. adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo pahātabbo'ti.

27. sabbāya nu kho ayye sukhāya vedanāya rāgānusayo pahātabbo? sabbāya dukkhāya vedanāya paṭighānusayo pahātabbo? sabbāya adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo pahātabbo'ti? na kho āvuso visākha sabbāya sukhāya vedanāya rāgānusayo pahātabbo. na sabbāya dukkhāya vedanāya paṭighānusayo pahātabbo. na sabbāya adukkhamasukhāya vedanāya avijjānusayo pahātabbo. idhāvuso visākha bhikkhu vivicca kāmehi vivicca akusalehi dhammehi savitakkaṃ savicāraṃ vivekajaṃ pītisukhaṃ paṭhamam jhānaṃ upasampajja viharati. rāgaṃ tena pajahati. na tattha rāgānusayo anuseti. idhāvuso visākha bhikkhu iti paṭisañcikkhati: 'kudassu nāmāhaṃ tadāyatanaṃ upasampajja viharissāmi, yadariyā etarahi āyatanaṃ

upasampajja viharantī'ti. iti anuttaresu vimokkhesu pihaṃ upaṭṭhāpayato uppajjati, pihaṃ paccayā domanassaṃ. paṭighaṃ tena pajahati. na tattha paṭighānuso anuseti. idhāvuso visākhā bhikkhu sukhassa ca pahānā dukkhassa ca pahānā pubbeva somanassadomanassānaṃ atthaṅgamā adukkhaṃ asukhaṃ upekkhāsatipārisuddhiṃ catutthaṃ jhānaṃ upasampajja viharati. avijjaṃ tena pajahati. na tattha avijjānusayo anusetīti.

28. sukhāya panayye vedanāya kiṃ paṭibhāgoti?. sukhāya kho āvuso visākhā vedanāya dukkhā vedanā paṭibhāgoti.

29. dukkhāya panayye vedanāya kiṃ paṭibhāgoti? dukkhāya kho āvuso visākhā vedanāya sukhā vedanā paṭibhāgoti.

30. adukkhamasukhāya panayye vedanāya kiṃ paṭibhāgoti? adukkhamasukhāya kho āvuso visākhā vedanāya avijjā paṭibhāgoti.

31. avijjāya panayye kiṃ paṭibhāgoti? avijjāya kho āvuso visākhā vijjā paṭibhāgoti.

32. vijjāya panayye kiṃ paṭibhāgoti? vijjāya kho āvuso visākhā vimutti paṭibhāgoti.

33. vimuttiyā panayye kiṃ paṭibhāgoti? vimuttiyā kho āvuso visākha nibbānaṃ paṭibhāgoti.

34. nibbānassa panayye kiṃ paṭibhāgoti? accasarāvuso¹ visākha pañhaṃ. nāsakkhi pañhānaṃ pariyaṇtaṃ gahetum. nibbānogaḍḍhaṃ hi āvuso visākha brahmacariyaṃ nibbāna parāyanaṃ nibbāna pariyoṣānaṃ. ākaṇkhamāno ca tvaṃ² āvuso visākha bhagavantaṃ upasaṅkamitvā etamatthaṃ puccheyyāsi, yathā ca te bhagavā byākaroti tathā naṃ dhāreyyāsi.

35. atha kho visākho upāsako dhammadinnāya bhikkhuniyā bhāsitaṃ abhinanditvā anumoditvā utṭhāyāsanā dhammadinnaṃ bhikkhuniṃ abhivādetvā padakkhiṇaṃ katvā yena bhagavā tenupasaṅkami. upasaṅkamitvā bhagavantaṃ abhivādetvā ekamantaṃ nisīdi. ekamantaṃ nisinno kho visākho upāsako yāvatako ahosi dhammadinnāya bhikkhuniyā saddhiṃ kathāsallāpo, taṃ sabbhaṃ bhagavato ārocesi.

36. evaṃ vutte bhagavā visākhaṃ upāsakaṃ etadavoca: paṇḍitā visākha dhammadinnā bhikkhunī, mahāpañña visākha dhammadinnā bhikkhunī. mamañcepi tvaṃ visākha etamatthaṃ puccheyyāsi, ahampi taṃ evamevaṃ byākareyyaṃ yathā taṃ dhammadin-

bjt page 716

¹accayāsi āvuso (machasaṃ)

²ākaṇkhamāno tvaṃ (sī)

nāya bhikkhuniyā byākatam. eso cevetassa attho. eva-
metam dhārehīti.

37. idamavoca bhagavā. attamano visākho upāsako
bhagavato bhāsitam abhinandīti.